

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 80 0 П 072041 21 Рев
Бања Лука, 19.08.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Р.и.в. а.д. С. Б., кога заступа пуномоћник О.А., адвокат из Б., против туженог З.Ђ. из Б., сада на адреси ... Б., ради исплате, вриједност спора 467.869,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бијељини број 80 0 П 072041 20 Гж 2 од 25.09.2020. године, на сједници вијећа одржаној дана 19.08.2021. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Ревизија се усваја, пресуда Окружног суда у Бијељини број 80 0 П 072041 20 Гж 2 од 25.09.2020. године се укида и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бијељини број 80 0 П 072041 19 П 3 од 05.11.2019. године, тужени је обавезан да тужитељу на име главног дуга исплати износ од 431.387,21 КМ, на име редовне уговорене камате износ од 24.446,23 КМ, уговорену законску затезну камату у износу од 12.035,59 КМ и законску затезну камату на износ главног дуга почев од 17.12.2015. године па до исплате, као и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 16.053,38 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бијељини број 80 0 П 072041 20 Гж 2 од 25.09.2020. године, жалба туженог је дјелимично усвојена (правилно би било: жалба је усвојена) и првостепена пресуда преиначена, тако што је захтјев тужитеља у цјелости одбијен. Одбијени су и захтјеви парничних странака за накнаду трошкова првостепеног поступка, као и захтјеви за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељ, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање.

У одговору на ревизију тужени предлаже да се изјављена ревизија одбије.

Ревизија је основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужени обавезе да му исплати: на име главног дуга износ од 431.387,21 КМ, на име редовне уговорене камате износ од 24.446,23 КМ, са уговореном законском затезном каматом у износу од 12.035,59 КМ и законском затезном каматом на износ главног дуга почев од 17.12.2015. године па до исплате.

Током првостепеног поступка, на темељу изведених доказа, је утврђено: да је тужитељ, као давалац кредита, са МКФ Н.д., као корисником кредита закључио Уговор о дугорочном кредиту број ..., број протокола: ... од 15.04.2013. године, предмет којег уговора је репрограм по постојећим уговорима о кредиту; да је кориснику кредита одобрен дугорочни кредит у износу од 480.000,00 КМ, са роком отплате од 120 мјесеци, по стопи од 11,95% годишње; да је наведени уговор тужени потписао као јемац; да су инструменти обезбјеђења кредита 5 мјеница са мјеничним изјавама, 20 налога за пренос са изјавом о блокади рачуна МКФ Н.д. Б., 5 мјеница туженог са мјеничном изјавом и 5 мјеница Г.Ђ. са мјеничном изјавом, хипотека уписана у корист тужитеља, као и полиса осигурања у корист банке; да је дана 25.03.2014. године закључен Анекс I уговора о дугорочном кредиту, којим је у члану 1. утврђен укупан дуг у износу од 463.559,16 КМ, те је чланом 4. измјењен члан 3. Уговора тако да у случају доцње испуњења обавезе према банци дужник плати увећану камату; да је дана 03.12.2014. године закључен Анекс II уговора о дугорочном кредиту број ... од 15.04.2013. године, којим се корисник кредита и хипотекарни дужници обавезују да на име обезбјеђења потраживања по Уговору изврше укњижбу хипотеке пред надлежним органима у корист тужитеља; да је дужник престао испуњавати своје обавезе из уговора о кредиту, те је тужитељ раскинуо уговор о кредиту у складу са чланом 9. Уговора тако што је туженом послао обавјештење о раскиду Уговора о кредиту од 15.04.2015. године; да је тужени, као средство обезбјеђења кредита, тужитељу предао и бјанко мјеницу серијски број ..., са мјеничном изјавом од 15.04.2013. године, коју је тужитељ попунио на износ од 502.668,74 КМ, а као датум доспјећа је означио 04.11.2015. године; да је мјеница протествована рјешењем првостепеног суда број 80 0 В 071993 од 22.02.2016. године; да је вјештак финансијске струке Р.И. у налазу сачињеном дана 14.04.2017. године, те у датом изјашњењу, утврдио структуру дуга по предметном кредиту на дан 15.04.2015. године и на дан 17.12.2015. године; да из рјешења Управе ПЈ Б.Л. ЗК к. број ... од 16.02.2015. године произлази да је, на основу сагласности тужитеља број ... од 03.12.2014. године, дозвољено брисање укњижбе хипотеке, у Ц-листу колона уписа на некретнинама предузећа ДОО Д.х., уписаним у А-листу, у зк. ул. бр. 2125 к.о. О.В., означеним као кч. 4120/29 у нарави пословна зграда у привреди, површине 509 м², земљиште уз привредну зграду површине 441 м², и њива 3. класе површине 4403 м², укупне површине 5380 м², која је укњижена на основу Уговора о заснивању хипотеке ОПУ-... од 16.04.2013. године, обрађеног од стране нотара Д.Ђ. са сједиштем у Б., ради обезбјеђења новчаног потраживања од дужника МКФ Н.д. Б. из Уговора о дугорочном кредиту број ... од 15.04.2013. године; да из Рјешења Управе ПЈ Б.Л. ЗК к. број ... од 22.08.2019. године произлази да је, на основу брисовне дозволе тужитеља број ... од 15.09.2017. године, дозвољено брисање заложног права-хипотеке под редним бројем 13 у колони Уписи Ц листа зк.ул. бр.1696 к.о. Д. на непокретностима у А листу означених као к.ч.бр. 2890/64, у нарави двориште стамбено-пословне зграде површине 1894м², и стамбено-пословне зграда површине 144 м², уписаног власника Ђ. ДОО Д., чији је упис враћен на основу рјешења Управе Б. Л. број: ... од 23.03.2018. и Рјешења ПЈ Б. з.к. број: ... од 17.04.2018. године, а која је укњижена на основу Уговора о заснивању хипотеке ОПУ-... од 16.04.2013. године, обрађеног од стране нотара Д.Ђ. са сједиштем у Б., ради обезбјеђења новчаног потраживања, од дужника МКФ Н.д. Б., из Уговора о дугорочном кредиту број ... од

15.04.2013. године и то како главног потраживања, у износу од 480.000,00 КМ у корист тужитеља, тако и споредних потраживања; да из наведеног уговора о заснивању хипотеке слиједи да је, према налазу и мишљењу сталног судског вјештака грађевинске струке Д.Ж. од 20.03.2013. године, вриједност некретнина уписаних у з.ул. број 2125 к.о. О.В. 518.850,00 КМ, а вриједност некретнина уписаних у з.к.ул. број 1696 износи 421.385,00 КМ (члан 2.4. Уговора о заснивању хипотеке), што значи да је укупна процјењена вриједност наведених некретнина на којима је брисана хипотека 940.235,00 КМ.

На темељу тих чињеница, првостепени суд налази да је уговор о кредиту раскинут дана 17.12.2015. године, када је тужени обавјештен о предметној парници, с обзиром да нема доказа да је тужени примио обавјештење тужитеља од 15.04.2015. године, па да је потраживање тужитеља у цјелости доспјело. Првостепени суд утврђује, да је тужени у обавези да намира спорно потраживање као јемац платац, сагласно одредби члана 1004. став 3. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО), али и као мјенични дужник у смислу одредбе члана 48. став 1. Закона о мјеници ("Службени гласник Републике Српске", бр. 32/2001). Према становишту првостепеног суда, нису испуњени законски услови за прекид поступка до окончања парнице број 59 0 Пс 034134 19 Пс, а за одлуку у предметној парници нису од утицаја докази изведени од стране туженог (рјешења Републичке геодетске управе од 16.02.2015. и 22.08.2019. године). Сагласно наведеном, те како је захтјев тужитеља постављен у складу са подацима из налаза вјештака финансијске, првостепени суд је пресудом захтјев тужитеља у цјелости усвојио.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је прихватио правилним утврђење првостепеног суда да је уговор о кредиту раскинут дана 17.12.2015. године, као и утврђење висине потраживања тужитеља. Међутим, за разлику од првостепеног суда, другостепени суд налази да су за одлуку о тужбеном захтјеву релевантна рјешења Управе од 16.02.2015. и 22.08.2019. године из којих произлази да је тужитељ дао сагласност за брисање укњижених хипотека које су служиле за осигурање предметног кредита и да су се тиме испунили услови прописани одредбом члана 1012. став 1. ЗОО да се тужени ослободи обавезе према повјериоцу. Наведено имајући у виду да је вриједност некретнина на којима је, уз сагласност тужитеља, брисана хипотека дупло већа од износа дуга којег тужитељ потражује у овој парници. Из ових разлога, другостепени суд је жалбу туженог усвојио и првостепену пресуду преиначио тако што је захтјев тужитеља одбио.

Ревизионим наводима, тужитељ основано наводи да је побијана пресуда заснована на повреди одредаба парничног поступка.

Предметни поступак је започет приједлогом за извршење, против извршеника МКФ Н.д. Б. и др., на темељу мјеница као вјеродостојних исправа. Након што је рјешењем првостепеног суда од 14.12.2015. године одређено извршење, по приговору извршеника З. Ђ., одгођено је извршење и поступак је у односу на њега је настављен као по тужби.

Током парничног поступка тужитељ је у више наврата уређивао тужбу, а у доказном поступку је извео доказе читањем мјенице коју је издао тужени, као и читањем уговора о кредиту закљученог између тужитеља и МКФ Н.д. Б., који уговор је потписан и од стране туженог у својству јемца.

Другостепени суд се у разлозима из побијане пресуде јасно не одређује о којој врсти спора у конкретном случају је ријеч, односно да ли се ради о мјеничном спору (што се у ревизионим наводима тврди) или спору по основу закљученог уговора о јемству или је потраживање тужитеља у овој парници засновано на оба наведена правна основа. При томе, за наведену оцјену нису од утицаја само докази изведени од стране тужитеља у доказном поступку пред првостепеним судом, већ и чињенични наводи тужбе, односно наводи из поднесака о уређењу тужбе и наводи са рочишта код суда, којима су допуњени наводи тужбе. Побијана пресуда не садржи ове разлоге.

Уколико се у овој парници ради о мјеничном спору или уколико се тужитељ у овој парници, код захтјева за исплату дуга, позива на оба законска основа, тада другостепена пресуда не садржи ни разлоге о томе да ли је потраживање тужитеља према туженом основано на темељу мјенице коју је тужени издао као средство обезбјеђења потраживања из уговора о кредиту. Наведено, код тога да је обавеза по основу мјенице самостална у односу на грађанско правно јемство регулисано одредбама члана 997. до 1019. ЗОО, те да одредба члана 1012. став 1. ЗОО, на коју се позвао другостепени суд, није примјењива у мјеничном спору.

Поред тога, у ревизији се основано наводи да рјешења Управе, којима су, уз сагласност тужитеља, брисане хипотеке на некретнинама трећих лица, а које су биле засноване ради обезбјеђења потраживања тужитеља из предметног уговора о кредиту, нису снабдјевена клаузулом коначности и правоснажности, о чему се другостепени суд у побијаној пресуди такође не изјашњава.

Произлази, да побијана пресуда не садржи разлоге о чињеницама које су релевантне за одлуку о тужбеном захтјеву, односно да је иста донесена уз повреду одредбе члана 191. став 4. у вези са чланом 209. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП), што се одразило на правилност и законитост исте.

Из наведених разлога, изјављена ревизија је усвојена и одлучено је као у изреци, примјеном одредбе члана 250. став 2. ЗПП.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић